

Artur Miszczak

Kierownik Sprzedaży Regionu Północ
TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.
e-mail: artur.miszczak@pl.tuv.com

Radosna Szkoła czy Żałosna Szkoła?

W latach 2009 – 2014 rząd w ramach programu Radosna Szkoła rozda samorządom 1,16 mld zł na pomoce dydaktyczne do miejsc zabaw w szkole oraz urządzenie szkolnego placu zabaw.

Każdy rodzic mając w pamięci place zabaw ze swojej młodości z pewnością potwierdzi słuszność takiego programu. Od wielu lat nic, bądź naprawdę niewiele udało się zrobić w kwestiach modernizacji, konserwacji czy poprawy bezpieczeństwa na placach zabaw. W niektórych miejscach na osiedlach, przy szkołach straszły przerdzewiałe drabinki, huśtawki, zjeżdżalnie. Niejednokrotnie zabawa na takim placu zabaw może i była radością dla beztróskiego dziecka, ale dla rodzica często była to po prostu „rosyjska ruletka”. Nie wiedzieliśmy czy nasza pociecha nie pokaleczy się o wystające ostre krawędzie czy też nie rozbije sobie głowy potykając się o wystające elementy z podłoża. Wyjście na plac zabaw niejednokrotnie mogło przyprowadzić rodzica o dodatkowy siwy włos.

Czy jest nadzieja, że nasze dzieci w perspektywie kilku kolejnych lat będą bawiły się na coraz lepszych i coraz bezpieczniejszych placach zabaw? Czy rodzice odechną z ulgą?

W roku obecnym przeznaczono na program 150 mln zł w 2011 roku również 150 mln zł, w 2012 roku – 488 mln zł, w 2013 roku – 234 mln zł a w roku 2014 – 216 mln zł.

Zauważalne jest wyraźne ożywienie na rynku importerów oraz producentów placów zabaw oraz wyposażenia na place zabaw. Podnosi się również jakość i bezpieczeństwo produkowanych wyrobów. Place zabaw oraz nawierzchnie na place zabaw zgodnie z Częścią Techniczną oraz z SIWZ muszą posiadać odpowiednie **certyfikaty bezpieczeństwa** ponadto firma odbierająca (kontrolująca) dany plac zabaw sprawdzi czy urządzenia są **zgodne z polskimi normami**:

- PN-EN 1176-1:2008 Wyposażenie placów zabaw
- PN-EN 1177:2009 Nawierzchnie placów zabaw amortyzujące upadki

Nawierzchnie na placach zabaw z punktu widzenia bezpieczeństwa są bardzo ważnym elementem całości. To już nie piasek jest materiałem na nawierzchnię, ale wytrzymałe, odpowiednio elastyczne gumy i tworzywa sztuczne. Producent nawierzchni powinien wykazać się certyfikatem z badań. Badania nawierzchni przeznaczonej na place zabaw podlegają w/w polskim normom, w których jednym z etapów jest określenie krytycznej wysokości upadku. Laboratorium badające nawierzchnię powinno mieć akredytację, która potwierdza kompetencje techniczne a tym samym wiarygodność badań.

W tym roku do odebrania zgłoszonych jest 1430 placów zabaw. W chwili obecnej cały czas trwają kontrole. Czy wszyscy zdążą i czy wszystkie place pozytywnie przejdą kontrole?

Ministerstwo wyłoniło w przetargu 6 firm, których zadaniem jest przeprowadzenie inspekcji pod kątem założeń programu oraz bezpieczeństwa placów zabaw.

Poniżej przeprowadziłem krótki wywiad z jedną z firm biorących udział w rzeczonych kontrolach zgodności. Centrum Kontroli Placów Zabaw CKPZ dokonuje kontroli w województwie śląskim (101 placów zabaw) oraz w województwie małopolskim (152 place zabaw).

TÜV Rheinland Polska – 253 place zabaw do kontroli w okresie najbliższych kilku tygodni oraz przygotowanie, jak się domyślam, szczegółowych raportów. Czy to nie szalone tempo?

CKPZ Dominik Berliński – To na szczęście nie będą 253 place zabaw w kilka tygodni. Około 50 szkół

wycofało się z udziału w programie, a do połowy listopada 80 placów już skontrolowaliśmy. Sprawozdawczość wymagana przez MEN jest znacznie uproszczona, w stosunku do stosowanej przez nas na co dzień i dzięki temu przeprowadzamy kontrolę w około 3 godziny. Większość szkół odłożyła realizację na ostatnią chwilę i teraz rzeczywiście zbliża się dla nas najgorętszy okres. Wydaje mi się, że z naszej strony nie będzie opóźnień, jednak szkoły mogą mieć duże problemy przed zakończeniem prac do połowy grudnia, czyli ostatecznego terminu zakończenia prac. Tym bardziej, że w wielu szkołach wymagane są poprawki, po których powinna nastąpić ponowna kontrola. Myślę, że szereg szkół nie zdąży, tym bardziej, że kontrola powtórna, z powodów proceduralnych, nie następuje natychmiast po wprowadzeniu poprawek. Skutkiem tego gminy mogą stracić ministerialne dofinansowanie.

TRP – To już drugi rok programu Radosna Szkoła. Czy Pan jako, jako zaangażowany od początku, dostrzega zmiany w polskim krajobrazie placów zabaw?

CKPZ – Uważny obserwator zauważy pierwsze zmiany mimo, że szkolne place zabaw są dofinansowane z programu dopiero od tego roku. Wcześniej program wspomagał wyłącznie tworzenie tzw. miejsc zabaw, czyli zakup pomocy dydaktycznych. Poza tym pierwsze place powstały pod koniec sierpnia tego roku. Ten rok jest pionierski i powstanie pewnie około 1000 placów – docelowo, do 2014 roku, może być ich prawie 14 000. Powstające place są jednak bardzo charakterystyczne, ponieważ mają syntetyczną nawierzchnię w kolorze niebieskim i pomarańczowym. Program stawia wyższą poprzeczkę producentom i ich udział w programie ~~zwiększe~~ na inne realizacje. Te zmiany oceniam pozytywnie, bo dzieci potrzebują dobrych placów zabaw.

TRP – Bierze Pan na siebie dużą odpowiedzialność sprawdzając i opiniując powstające place zabaw. Czy zauważa Pan zwiększającą się świadomość w zakresie bezpieczeństwa i trwałości placów zabaw?

CKPZ – Zmiany są i to duże. Dotychczas na rynku placów zabaw było wiele nieprawidłowości, które dopiero w wyniku powszechnej kontroli przed oddaniem do użytku doczekały się weryfikacji. Bardzo się cieszę, że MEN zdecydowało się na zamówienie tych kontroli, zgodnie z zaleceniem normy.

Wspomniane nieprawidłowości dotyczą bardzo poważnych spraw. Powszechnie spotykamy się z produktami, które mimo przedkładanych certyfikatów wydanych przez niektóre akredytowane jednostki, są w znacznym stopniu niezgodne z normą. Wykrywane przez nas niezgodności niejednokrotnie stwarzają zagrożenie dla zdrowia i życia dzieci! Błędy dotyczą także sfery projektowania placów, poświadczania zgodności produktów oraz zrozumienia wymogów programu zawartych w rządowym rozporządzeniu. Irytujące jest, że o błędach w stosowaniu normy mówimy już od paru lat, jednak wcześniej były one bagatelizowane. Widać, że dopiero nieodwołalne konsekwencje finansowe zmuszają niektórych polskich przedsiębiorców i zamawiających do poprawy tej sytuacji. Nie bez powodu wymieniam tu także inwestorów, którzy wcześniej wielokrotnie dogadywali się z dostawcami, mimo wykrytych przez CKPZ nieprawidłowości i oddawali plac do użytku bez usunięcia poważnych nieprawidłowości. Teraz się to zmienia.

Pyta Pan o odpowiedzialność, którą biorę na siebie sprawdzając place w programie Radosna Szkoła. Tą odpowiedzialność czuję i czują ją moi pracownicy, ponieważ zwracamy na to uwagę podczas rekrutacji i szkolenia. Odbiory placów realizuje jednak 6 różnych firm, z których tylko jedna, poza moją, była uczestnikiem rynku kontroli placów przed wygraniem przetargu na pracę dla MEN. Mam informację, że z wszystkich 6 firm tylko 3 weryfikują zgodność wyposażenia z normą! A takiej weryfikacji wymaga rozporządzenie. Z doświadczenia wiem także, że około 80% produktów na rynku jest niezgodnych z normą, a przynajmniej połowa z nich ma poważne wady! Prosiłem MEN, aby zamówiono audyt firm przeprowadzających kontrole, ale obawiam się, że takiego audytu nie będzie. Hasło „kontrola nad kontrolami” brzmi absurdalnie, ale w wyniku jej braku może się okazać, że około połowa placów realizowana w programie nie będzie weryfikowana z punktu widzenia zgodności, co spowoduje, że około 25% placów będzie miało poważne wady, niejednokrotnie zagrażające zdrowiu i życiu dzieci! Praca wysokiej klasy fachowca mogłaby to poprawić w dość łatwy sposób i przy stosunkowo małych nakładach finansowych. Wystarczy przejrzeć zdjęcia, które MEN otrzymuje od kontrolerów i na ich podstawie wskazać place do weryfikacji. Ja, na podstawie zdjęć, jestem w stanie sporo powiedzieć o urządzeniach i ich rozplanowaniu. Zrozumiałe, że w tej sprawie nie będzie pewnie zatrudnione CKPZ, dlatego wskazałem ministerstwu akredytowane laboratoria, które mogą okazać się pomocne. TÜV Rheinland Polska jest wśród tych laboratoriów. Wystarczy sprawdzić po parę podejrzanych placów, aby było wiadomo

na ile fachowo dana firma podchodzi do kontroli. Może MEN obawia się zamieszania wokół tej sprawy? Jednak lepiej, aby to wyłynęło teraz niż przy okazji jakiegoś groźnego wypadku.

TRP – Czy ma Pan może jakieś sugestie co do poprawy efektywności realizacji programu Radosna Szkoła? A może wszystko jest ok?

CKPZ – Trochę się już zmieniło – MEN wprowadziło zmiany do nieudanych zapisów Rozporządzenia. Efektywność wzrosła także z powodu tegorocznych doświadczeń. Warto jeszcze zmienić harmonogram realizacji programu, aby place nie powstawały w listopadzie, tylko w lipcu i sierpniu. Przecież w ramach programu często sieje się trawniki, a nie znam trawy rosnącej w listopadzie lub grudniu! Wiem, że program dawał takie możliwości już w tym roku, jednak zawiodła mobilizacja inwestorów i szczebla wojewódzkiego. Dla mnie wnioski z tego jest prosty – zmienić harmonogram poszczególnych działań. Drugą sprawą, wymagającą działań, jest konieczność szkoleń dla osób odpowiedzialnych za inwestycję, od szczebla gminnego, do ministerialnego włącznie. Kładę nacisk szczególnie na wojewódzkich koordynatorów, którzy powinni weryfikować projekty placów, ponieważ trudno je zmieniać po utworzeniu placu. Warto także przygotować dobre materiały wspomagające osoby przygotowujące realizację. Można przygotować listę kontrolną dla gotowego SIWZ zawierającego projekt. Skoro mamy mało fachowców, to ich przygotujmy i wspomóżmy profesjonalnymi materiałami.

TRP – W takim razie czy do ministerialnego programu pasuje nazwa Radosna Szkoła? Może raczej załóżna jak sugerują niektórzy?

CKPZ – Bardziej Radosna. Powstaje wiele placów zabaw dla najmłodszych uczniów, jako alternatywa dla pustego boiska, ulicy itp. W tym roku warto jeszcze dopilnować spraw związanych z rzetelnością odbiorów i wyciągnąć wnioski na przyszłość. Profesjonalny plac przy każdej szkole to piękna perspektywa. Środki są zapewnione. Należy jedynie dobrze je spożytkować.

Dodatkowe informacje dostępne na:
www.radosnaszkola.men.gov.pl
www.tuv.pl
www.kcpz.org